

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **T. S.,** proti žalovanému: **1) Městský úřad Choceň,** se sídlem Jungmannova 301, Choceň, **2) Krajský úřad Pardubického kraje,** se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, ve věci žaloby proti nečinnosti správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 31. 1. 2018, č. j. 52 A 12/2017 – 141,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému 1) **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

III. Žalovanému 2) **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Usnesení krajského soudu a jemu předcházející rozhodnutí

[1] Usnesením ze dne 31. 1. 2018, č. j. 52 A 12/2017 – 141, zastavil Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) řízení o žalobě, kterou se žalobce domáhal ochrany před nečinností žalovaného 1) ve věci vyřízení námitek podjatosti proti Mgr. Pavlu Adamcovi a žalovaného 2) ve věci posouzení možnosti žalobce podat opravné prostředky proti rozhodnutím ze dne 27. 2. 2015, sp. zn. SpKrÚ 9619/2015, ze dne 18. 2. 2015, sp. zn. SpKrÚ 9619/2015, ze dne 9. 3. 2015 sp. zn. SpKrÚ 71990/20147, ve věci vyřízení námitek proti úředním osobám a rovněž ve věci sp. zn. KrÚ 68501/2015. Žalobce dále žádal o prošetření postupu žalovaného 2) ve vztahu k jeho žádosti o

poskytnutí informací a prošetření postupu Orlickoústecké nemocnice ve věci poskytnuté zdravotní péče jeho otci.

[2] Krajský soud dospěl k závěru, že žalobce neuhradil soudní poplatek za podání návrhu na zahájení soudního řízení o žalobě proti nečinnosti včas, a proto řízení v souladu s § 9 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích"), zastavil. Konkrétně krajský soud uvedl, že usnesení ze dne 3. 10. 2017, č. j. 52 A 12/2017 - 130, kterým byl žalobce vyzván k úhradě soudního poplatku do 15 dnů od doručení tohoto usnesení, bylo žalobci doručeno prostřednictvím pošty dne 21. 10. 2017 (do domovní schránky byla zásilka vložena dne 24. 10. 2017). Žalobce měl proto uhradit soudní poplatek nejpozději dne 6. 11. 2017 (pondělí), to však neučinil a soudní poplatek uhradil až dne 8. 11. 2017.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaných

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel") podal kasační stížnost z důvodu nezákonnosti napadeného usnesení krajského soudu, uvedeného v § 103 s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítl, že jej krajský soud nepoučil dostatečně ohledně posledního dne lhůty k zaplacení soudního poplatku. Řídil se tak dikcí s. ř. s. a měl za to, že lhůta k zaplacení soudního poplatku začíná běžet po dni doručení výzvy a až v poslední den lhůty je možno zadat příkaz k bezhotovostní úhradě, tedy postupoval obdobně jako v případě, kdy je nutno splnit lhůtu k doručení podání podle s. ř. s. S ohledem na to a na doručení usnesení, jež vyzývalo k zaplacení soudního poplatku fikcí, dne 21. 10. 2017 se stěžovatel domníval, že posledním dnem lhůty bylo 6. 11. 2017 a že v tento den stačilo částku zaslat na účet krajského soudu. To také udělal (*stěžovatel v dalším textu své kasační stížnosti uvádí, že platba z jeho účtu „odešla" dne 7. 11. 2017 – pozn. soudu*), přičemž částka se na účet soudu připsala až dne 7. 11. 2017. S ČNB neměl stěžovatel zkušenosti a nevěděl, že měl provést platbu dříve, neboť rozhodné bylo, kdy byly peníze na účet připsány. Navíc poukázal na své zdravotní potíže, které měl dle jeho názoru vzít krajský soud v potaz.

[5] Stěžovatel zdůraznil, že jej krajský soud obdobně nesprávně poučil již v jeho předchozí věci, vedené u krajského soudu pod sp. zn. 52 A 45/2016, v níž taktéž vydal usnesení o zastavení řízení kvůli nezaplacení poplatku. Toto usnesení však zrušil Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 17. 3. 2017, č. j. 2 As 49/2017 - 24, právě z důvodu nesprávného poučení.

[6] Dle názoru stěžovatele byl přístup krajského soudu, který řízení zastavil kvůli pouze jednodennímu zpoždění s platbou soudního poplatku, příliš formalistický a byla mu v rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu odepřena spravedlnost.

[7] Stěžovatel nadto nesouhlasil s oddělením jeho „nečinnostní" žaloby k samostatnému projednání od žaloby proti nezákonnému zásahu (ta je vedena u krajského soudu pod sp. zn. 52 A 118/2016). Také namítl, že mu krajský soud pozdě zaplacený soudní poplatek nevrátil ani v době podání kasační stížnosti, ačkoliv tak uvedl v napadeném usnesení, a proto uvedené usnesení považoval za nezákonné.

[8] Žalovaný 1) ani žalovaný 2) se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, přičemž nezjistil vadu uvedenou v odstavci 4, k níž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Stěžovatel sice výslovně své námitky pod žádné konkrétní ustanovení § 103 s. ř. s. nepodřazuje, nicméně napadá usnesení o zastavení řízení z důvodu jeho nezákonnosti, a proto je Nejvyššímu správnímu soudu zřejmé, že se jedná o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. To je také jediný důvod, který připadá v úvahu, bylo-li řízení krajským soudem zastaveno. V takovém případě Nejvyšší správní soud přezkoumává pouze to, zda usnesení krajského soudu o zastavení řízení a důvody, o které se opírá, jsou v souladu se zákonem.

[11] Stěžejní otázkou v projednávaném případě je, zda stěžovatel zaplatil poplatek včas. Stěžovatel předně namítá, že krajský soud jej nedostatečně poučil ohledně posledního dne lhůty k uhrazení soudního poplatku. Nesprávné poučení ohledně povinnosti uhradit soudní poplatek ze strany krajského soudu může logicky vést k neuhrazení poplatku včas, a může být proto důvodem pro zrušení napadeného usnesení o zastavení řízení.

[12] Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že krajský soud zaslal stěžovateli usnesení ze dne 3. 10. 2017, č. j. 52 A 12/2017 – 130, s výzvou, „*aby* ***do 15 dnů*** *od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek* ***za žalobu****, který činí podle položky 18 bod 2, písm. d) Sazebníku soudních poplatků* ***2.000*** *Kč*“. Dále uvedl, že „*[n]ebude-li soudní poplatek ve stanovené době zaplacen, bude řízení před soudem prvního stupně zastaveno. K úhradě soudního poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.*“

[13] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *[n]ebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.*

[14] Dle Nejvyššího správního soudu krajský soud splnil požadavky výše citovaného ustanovení, stěžovateli zaslal standardní, jednoduchou a srozumitelnou výzvu ohledně jeho povinnosti zaplatit soudní poplatek (s jasně vymezenou lhůtou k zaplacení) včetně poučení o následcích, pokud stěžovatel svou povinnost včas nesplní. Z kasační stížnosti dokonce plyne, že stěžovatel ve skutečnosti neměl potíže s pochopením, kdy nastává poslední den lhůty, neboť jej sám v této stížnosti identifikoval správně na den 6. 11. 2017. S ohledem na uvedené Nejvyšší správní soud považuje námitku nesprávného poučení ze strany krajského soudu ohledně posledního dne lhůty k zaplacení soudního poplatku, i s přihlédnutím ke zdravotním obtížím stěžovatele, které jej dle všeho ve správném určení tohoto dne nijak neomezovaly, za nedůvodnou.

[15] Stěžovatel dále napadá své nedostatečné poučení krajským soudem o tom, že pojem „*zaplacen*“ v § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je vykládán tak, že v případě úhrady soudního poplatku bezhotovostním převodem musí být částka připsána na účet soudu v poslední den lhůty, a nepostačuje tedy zadat v poslední den lhůty příkaz k bezhotovostní platbě.

[16] Předně je nutno uvést, že zákon o soudních poplatcích neobsahuje výslovnou úpravu, která by určovala, kdy nastává okamžik splnění poplatkové povinnosti v případech, že se účastník řízení rozhodne uhradit soudní poplatek bezhotovostním převodem. Nejvyšší správní soud ale ve své judikatuře konstantně zdůrazňuje, že „*pojem zaplacen je nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. že* ***povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Až v tomto okamžiku je totiž bez dalšího postavena najisto faktická dispozice soudu s poukázanou částkou a je bez jakýchkoli pochybností potvrzeno, že účastník řízení skutečně soudní poplatek v souladu s pokyny soudu zaplatil****. Do doby, než je částka připsána na účet soudu, je nejisté, zda účastník řízení požadovanou částku na účet soudu skutečně odeslal a zda vůbec bude tato částka na účet soudu poukázána.* ***Tento výklad odpovídá významu, který je pojmu zaplacen obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce uhrazenou peněžní částkou.*** *Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu*“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2012, č. j. 9 Afs 7/2012 – 49, ze dne 29. 7. 2016, č. j. 4 As 157/2016 - 20, nebo ze dne 5. 9. 2017, č. j. 7 Afs 202/2017 - 26, či usnesení Ústavního soudu ze dne 3. 9. 2012, sp. zn. IV. ÚS 685/12, a ze dne 23. 3. 2016, sp. zn. III. ÚS 2865/15).

[17] S ohledem na uvedené Nejvyšší správní soud shrnuje, že při výkladu pojmu „*zaplacen*“ v § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích se vychází z jeho obecného chápání, tedy možnosti příjemce skutečně s částkou disponovat, v případě platby bezhotovostním převodem se jedná o připsání částky na účet soudu, přičemž krajskému soudu povinnost poučit účastníky řízení, že tomu tak skutečně je a není tomu jinak, z žádného právního předpisu neplyne. Pokud měl stěžovatel za to, že postačuje k zachování lhůty soudní poplatek „zaslat“ bezhotovostním převodem poslední den lhůty (zřejmě na základě § 40 odst. 4 s. ř. s.), řídil se nesprávnou úvahou.

[18] Nejvyšší správní soud také poznamenává, že podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích vzniká poplatková povinnost již podáním žaloby. Jelikož poplatková povinnost vzniká již tímto dnem a soud má dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti (ať si již účastník vybere jakýkoli způsob úhrady). Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty. Pokud po marném uplynutí lhůty krajský soud k (byť i jen o jeden den) pozdě zaplacenému poplatku nepřihlíží, nejedná se o přepjatý formalismus, ale zcela zákonný postup v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích i s judikaturou Nejvyššího správního a Ústavního soudu.

[19] Konkrétně k projednávanému případu je navíc nutno uvést, že výzva k zaplacení soudního poplatku byla připravena pro stěžovatele k vyzvednutí dne 11. 10. 2017 a doručena mu byla fikcí dne 21. 10. 2017. Poslední den patnáctidenní lhůty připadl na 6. 11. 2017 (pondělí). Součástí spisu krajského soudu je záznam o složení (č. l. 133), z nějž vyplývá, že stěžovatelem zaplacená částka ve výši 2000 Kč byla připsána na účet krajského soudu dne 8. 11. 2017. Stěžovatel ke své kasační stížnosti přiložil výpis z účtu, v němž je uvedeno, že dne 7. 11. 2017 zadal platbu ve výši 2000 Kč na účet krajského soudu uvedený ve výzvě k zaplacení soudního poplatku. Z uvedeného tedy vyplývá, že zadal příkaz k poukázání částky soudního poplatku den po uplynutí lhůty k jeho zaplacení a zaplacen byl dva dny po uplynutí lhůty. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by krajský soud pochybil, když řízení stěžovatele zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku včas.

[20] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že s ohledem na předmět řízení o kasační stížnosti se nezabýval vyloučením „nečinnostní“ žaloby stěžovatele k samostatnému projednání od jeho žaloby proti nezákonnému zásahu vedené u krajského soudu pod sp. zn. 52 A 118/2016 ani tím, že krajský soud do doby podání kasační stížnosti stěžovateli nevrátil jím pozdě uhrazený soudní poplatek.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud dospěl ze shora uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., tj. podle pravidla úspěchu ve věci. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný 1) ani žalovaný 2) vznik nákladů řízení o kasační stížnosti netvrdili a ani ze spisu Nejvyššího správního soudu neplyne, že by jim nějaké náklady vznikly, proto jim právo na jejich náhradu nemohlo být přiznáno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2018

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu